

86

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 16 kwietnia 1968 r.

w sprawie zgłaszania chorób zawodowych i ich stwierdzania oraz dokumentacji, sprawozdawczości i statystyki tych chorób.

Na podstawie art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

§ 1. Chorobami zawodowymi, które podlegają obowiązkowi zgłoszenia w myśl przepisów ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91), zwanej dalej „ustawą”, są choroby wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia, jeżeli pozostają w związku przyczynowym z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia ludzi i występują w środowisku, w którym osoba chora pracuje lub pracowała, albo wynikają z istoty wykonywanej pracy.

§ 2. 1. Choroby zawodowe rozpoznają i zgłaszają:

- 1) wojewódzkie przychodnie przemysłowe właściwe ze względu na położenie zakładu pracy, a w odniesieniu do pracowników kolejowych zakładów pracy poradnie chorób zawodowych okręgowych (obwodowych) przychodni kolejowej służby zdrowia,
- 2) inne zakłady opieki zdrowotnej otwartej upoważnione przez właściwy do spraw zdrowia organ prezydium wojewódzkiej (miejskiej w mieście wyłączonym z województwa) rady narodowej na wniosek przychodni przemysłowych, o których mowa w pkt 1,
- 3) zakłady opieki zdrowotnej zamkniętej w stosunku do chorych w nich przebywających, jeżeli rozporządzają możliwościami rozpoznania choroby.

2. Podejrzenie o chorobę zawodową obowiązani są zgłaszać:

- 1) zakład pracy na podstawie zaświadczenia o czasowej niezdolności do pracy bądź na podstawie skarg osoby pracującej w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub innych danych mogących nasuwać podejrzenie o chorobę zawodową,
- 2) zakłady społeczne służby zdrowia określone w ust. 1, jeżeli nie mogą we własnym zakresie ustalić rozpoznania,
- 3) zakłady społeczne służby zdrowia inne niż określone w ust. 1, jeżeli przeprowadzone w nich badania lub dokonane oględziny bądź sekcja zwłok uzasadniają podejrzenie o zachorowanie na chorobę zawodową,
- 4) lekarze (lekarze dentyści), którzy przy wykonywaniu zawodu w zakładzie spółdzielczym służby zdrowia lub w

ramach prywatnej praktyki powzięli podejrzenie o chorobę zawodową,

- 5) lekarze weterynarii, którzy przy wykonywaniu zawodu stwierdzili u pracownika stykającego się ze zwierzętami chorymi na chorobę zaraźliwą objawy mogące nasuwać podejrzenie o zakażenie się człowieka taką chorobą.

3. Nie ma obowiązku zgłaszania chorób i podejrzeń o chorobę zawodową, jeżeli zakłady lub osoby określone w ust. 1 i 2 posiadają wiadomość o dokonaniu zgłoszenia danego przypadku.

4. Zgłoszenia rozpoznania choroby zawodowej oraz podejrzeń o taką chorobę, sporządzone na formularzu według wzoru ustalonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, przesyła się do wojewódzkiego inspektora sanitarnego (inspektora sanitarnego miasta wyłączonego z województwa) właściwego ze względu na miejsce pracy osoby, której zgłoszenie dotyczy, a jeżeli chodzi o pracowników uprawnionych do świadczeń kolejowej służby zdrowia — do właściwego okręgowego (obwodowego) inspektora sanitarnego Polskich Kolei Państwowych (PKP).

5. W imieniu zakładu społecznego służby zdrowia zgłoszenia dokonuje lekarz (lekarz dentysta, starszy felczer, felczer), który powziął podejrzenie, że pracownik jest chory na chorobę zawodową.

6. Zakłady pracy są obowiązane przysyłać zgłoszenia, o których mowa w ust. 2, równocześnie inspektorowi pracy.

7. Zakłady i osoby określone w ustępach poprzedzających obowiązane są prowadzić ewidencję wszystkich wysyłanych zgłoszeń.

§ 3. 1. Zakład pracy dokonuje zgłoszenia o podejrzeniu choroby zawodowej, zobowiązuje pracownika do poddania się badaniu lekarskiemu w zakładzie społecznym służby zdrowia sprawującym opiekę zdrowotną nad pracownikami tego zakładu pracy oraz informuje o tym właściwy zakład społeczny służby zdrowia.

2. Lekarz (lekarz dentysta, starszy felczer, felczer), który, udzielając świadczeń w związku z pracą w zakładzie opieki zdrowotnej otwartej nie upoważnionym do ustalenia rozpoznania na podstawie § 2 ust. 1, powziął podejrzenie o chorobie zawodowej, powinien skierować pracownika do zakła-

du społecznego służby zdrowia właściwego do ustalenia rozpoznania choroby zawodowej.

§ 4. 1. Ustalenia rozpoznania choroby zawodowej lub podejrzenia o zachorowanie na taką chorobę dokonuje się na podstawie przeprowadzonego badania lekarskiego oraz wywiadu dotyczącego stopnia i rodzaju zagrożenia zawodowego występującego na stanowisku pracy danego pracownika.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy zakładu pracy oraz lekarza weterynarii.

§ 5. 1. Jeżeli w zakładzie pracy zachorowało równocześnie czterech lub więcej pracowników w okolicznościach uzasadniających podejrzenie, że zachorowali oni na taką samą chorobę zawodową, zakład, który stwierdził te okoliczności, obowiązany jest bezzwłocznie powiadomić o tym telefonicznie terenowo właściwego wojewódzkiego inspektora sanitarnego (inspektora sanitarnego miasta wyłączonego z województwa), jeżeli zaś zachorowanie nastąpiło w kolejowym zakładzie pracy — okręgowego inspektora sanitarnego PKP, a następnie dokonać zgłoszenia na piśmie w myśl § 2 ust. 4.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również, jeżeli zachodzi podejrzenie, że śmierć pracownika nastąpiła z powodu choroby zawodowej.

§ 6. 1. Zakłady społeczne służby zdrowia określone w § 2 ust. 1 pkt 2 i 3 w razie trudności w ustaleniu rozpoznania kierują pracownika podejrzanego o chorobę zawodową do właściwej terenowo wojewódzkiej przychodni przemysłowej albo zasięgają opinii tej przychodni.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 wojewódzka przychodnia przemysłowa ustala rozpoznanie we własnym zakresie albo w porozumieniu z właściwym instytutem medycyny pracy lub Instytutem Medycyny Morskiej.

3. Przypadki nasuwające wątpliwości powinny być rozstrzygnięte w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty ich zgłoszenia.

4. Wojewódzka przychodnia przemysłowa, po ustaleniu rozpoznania (ust. 1), zgłasza przypadek choroby do właściwego inspektora sanitarnego albo zawiadamia go o niepotwierdzeniu zgłoszonego podejrzenia, przekazując równocześnie odpowiednią informację do zakładu społecznego służby zdrowia, który zgłosił wątpliwość.

§ 7. 1. Stwierdzenie choroby zawodowej należy do wojewódzkich inspektorów sanitarnych (inspektorów sanitarnych miast wyłączonych z województw) albo do okręgowych inspektorów sanitarnych PKP w odniesieniu do pracowników kolejowych zakładów pracy.

2. Stwierdzenia choroby zawodowej dokonuje się na podstawie zgłoszenia rozpoznania choroby zawodowej i przeprowadzonego wywiadu środowiskowego w zakładzie pracy.

3. Wojewódzki inspektor sanitarny (inspektor sanitarny miasta wyłączonego z województwa) lub okręgowy inspektor sanitarny PKP w razie wątpliwości dotyczących ustalonego rozpoznania choroby zawodowej lub gdy takie rozpoznanie wpłynęło od zakładu innego niż określony w § 2 ust. 1, zwraca się o opinię do wojewódzkiej przychodni przemysłowej, a ponadto w razie potrzeby zwraca się o konsultację do właściwego instytutu medycyny pracy lub Instytutu Medycyny Morskiej.

4. Wojewódzki inspektor sanitarny (inspektor sanitarny miasta wyłączonego z województwa) obowiązany jest do powiadomienia o stwierdzeniu choroby zawodowej na formula-

rze według wzoru ustalonego przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej:

- 1) zakładu pracy zatrudniającego osobę, u której stwierdzono chorobę zawodową, oraz
- 2) terenowo właściwej wojewódzkiej (miejskiej) przychodni przemysłowej.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do okręgowych inspektorów sanitarnych PKP, z tym że o stwierdzeniu choroby zawodowej powiadamiają oni właściwą terenowo poradnię chorób zawodowych okręgowej (obwodowej) przychodni lekarskiej PKP.

6. Zakłady pracy po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, są obowiązane do zawiadomienia o tym inspektora pracy.

§ 8. 1. Zakłady pracy obowiązane są prowadzić rejestrację stwierdzonych chorób zawodowych występujących wśród pracowników.

2. Zakłady pracy obowiązane są do prowadzenia sprawozdawczości dotyczącej stwierdzonych wśród załogi chorób zawodowych oraz do sporządzania sprawozdań za okresy półroczne i przysyłania ich do właściwego zjednoczenia, a w razie braku zjednoczenia do innej jednostki, której bezpośrednio podlega dany zakład.

3. Na podstawie otrzymanych sprawozdań (ust. 2) zjednoczenie oraz inne jednostki nadrzędne sporządzają półroczne zbiorcze zestawienia chorób zawodowych i przysyłają je do właściwego ministerstwa (urzędu centralnego).

4. Rejestrację i sprawozdawczość, o których mowa w ustępach poprzedzających, należy prowadzić według szczegółowych wytycznych Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej ustalonych w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego.

§ 9. 1. Wojewódzcy inspektorzy sanitarni (inspektorzy sanitarni miast wyłączonych z województw) na podstawie indywidualnych zgłoszeń (§ 2 ust. 4 i § 6 ust. 4) sporządzają zestawienia półroczne przypadków podejrzeń o chorobę zawodową, rozpoznai i stwierdzeń chorób zawodowych.

2. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej sporządza na podstawie zestawień, o których mowa w ust. 1, oraz zestawień półrocznych nadsyłanych w układzie według województw przez Centralny Zarząd Służby Zdrowia Ministerstwa Komunikacji roczne zbiorcze zestawienia chorób zawodowych, które stanowią dane ostateczne przekazywane do Głównego Urzędu Statystycznego i Centralnej Rady Związków Zawodowych.

§ 10. Przepisy rozporządzenia dotyczące wojewódzkich przychodni przemysłowych stosuje się do miejskich przychodni przemysłowych w miastach wyłączonych z województw.

§ 11. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Przemysłu i Handlu oraz Ministra Rolnictwa z dnia 17 grudnia 1928 r. w sprawie wykonania niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zapobieganiu chorobom zawodowym i ich zwalczaniu (Dz. U. z 1929 r. Nr 5, poz. 50).

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: *J. Sztachelski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra
Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia
16 kwietnia 1968 r. (poz. 86).

WYKAZ CHOROÓB ZAWODOWYCH

Lp.	Choroba zawodowa	Rodzaje prac, których wykonywanie naraża na chorobę zawodową (wyczerpujące przykładowe)
1	2	3
1	Zatrucia ostre i przewlekłe (oraz ich następstwa) substancjami chemicznymi stosowanymi lub pozostającymi w związku z pracą zawodową	Wszystkie prace, przy których istnieje narażenie na działanie substancji trujących
2	Pylice płuc: pylica krzemowa, pylica krzemianowa i inne zwłóknienia płuc, w postaci czystej lub mieszanej, spowodowane wdychaniem pyłu (jak silicoantracosis, silicoidosis itp.) oraz współistniejąca gruźlica płuc	Prace narażające na wdychanie pyłu zawierającego dwutlenek krzemu w postaci wolnej lub związanej oraz innych pyłów mogących wywołać zwłóknienia tkanki płucnej
3	Przewlekłe, nieodwracalne schorzenia narządu oddechowego w następstwie działania substancji toksycznych lub drażniących, w razie stwierdzenia niewydolności narządu oddechowego	Prace narażające na działanie substancji toksycznych lub drażniących, np. tlenków siarki, tlenków azotu, chloru i związków chromu oraz pyłu przemysłowego
4	Rozedma płuc znacznego stopnia spowodowana pracami wymagającymi wyczerpujących wydechów	Praca dmuchaczy szkła
5	Dychawica oskrzelowa, w razie stwierdzenia, że czynnik uczulający jest pochodzenia zawodowego	Prace narażające na działanie pyłu, par lub gazów przemysłowych o właściwościach uczulających, np. niektórych preparatów farmaceutycznych, pyłów pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego
6	Choroby spowodowane działaniem promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych U w a g a: również nowotwory, choroby narządu wzroku i skóry spowodowane działaniem tych czynników.	Wszystkie prace narażające na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych
7	Nerwice naczyniowe i ich następstwa spowodowane działaniem niskiej temperatury i wilgotności	Prace narażające na długotrwałe ochłodzenia, np. praca w chłodni i obsługa urządzeń chłodniczych, praca drwali, pracowników melioracyjnych
8	Zmiany w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym, wywołane działaniem drgań mechanicznych	Prace narażające na działanie drgań mechanicznych (wibracji)
9	Przewlekłe organiczne schorzenia nerwów i mięśni wywołane sposobem wykonywania pracy	Prace wymagające stałego obciążenia ograniczonych grup mięśni lub przymusowej postawy ciała albo powodujące ucisk na pnie nerwowe; ruchy monotypowe wykonywane w szybkim tempie, np. u radiotelegrafistów, stenografów, maszynistek, dożarek
10	Przewlekłe schorzenia ścięgien, pochewek ścięgniowych, kaletek maziowych, tkanek okołostawowych, wywołane sposobem wykonywania pracy	Prace narażające na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego, np. prace prasowaczek, malarzy, brukarzy, tynkarzy
11	Zawodowe uszkodzenia narządu słuchu	Prace narażające na działanie hałasu o dużej intensywności
12	Zaćma lub zapalenie siatkówki wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi. U w a g a: zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego kwalifikować według lp. 6	Prace narażające na długotrwałe działanie promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, np. u spawaczy, obsługi pieców hutniczych, prązalniczych, dmuchaczy szkła, pracowników gabinetów fizykoterapeutycznych
13	Przewlekłe schorzenia naczyń, rogówki i worka spojówkowego	Prace narażające na działanie substancji chemicznych i promieniowania nadfioletowego
14	Oczopląs u górników	Prace pod ziemią
15	Przewlekłe schorzenia krtani (guziki śpiewacze, niedowład strun głosowych)	U śpiewaków, nauczycieli, mówców
16	Choroba kesonowa (choroba dekompresyjna)	Prace związane ze zmianą ciśnienia atmosferycznego

Lp.	Chłroba zawodowa	Rodzaje prac, których wykonywanie naraża na chorobę zawodową (wylczenie przykładowe)
1	2	3
17	Choroby zakaźne i inwazyjne (choroby pasożytnicze, choroby odzwierzęce)	Prace związane z zawodowym narażaniem na styczność z materiałem zakaźnym lub zakaźnie chorymi ludźmi albo zwierzętami, jak pracowników stacji sanitarno-epidemiologicznych i pracowni wirusowo-bakteriologicznych, dezynfektorów, inseminatorów, pracowników służby rolnej, personelu oddziałów zakaźnych, personelu weterynaryjnego, lekarzy medycyny, pracowników naukowo-dydaktycznych i naukowo-badawczych oraz personelu pomocniczego takich jednostek organizacyjnych, hodowców zwierząt, pracowników garbarni, oraz ankylostomiasis u górników
18	<p>Nowotwory złośliwe, powstałe w następstwie zawodowej styczności z czynnikiem rakotwórczym:</p> <p>a) nowotwory skóry</p> <p>b) nowotwory dróg moczowych</p> <p>c) nowotwory układu oddechowego</p> <p>Uwaga: nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp. 6</p>	<p>Prace narażające na długotrwałą styczność z produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowca, asfaltu itp., np. prace pracowników zakładów koksochemicznych, barwnikarskich, rafinerii ropy naftowej, asfalciarzy, smolarzy, impregnatorów drewna itp.</p> <p>Prace narażające na długotrwałą styczność z benzenoaminami i naftalenoaminami oraz ich pochodnymi, jak np. alfa i betanaftyloamina, benzydyna itp.</p> <p>Prace narażające zawodowo na wdychanie substancji rakotwórczych, jak np. niektórych węglowodorów wielopięścieniowych, związków chromu itp.</p>
19	<p>Przewlekłe choroby skórne spowodowane warunkami pracy</p> <p>Uwaga: zmiany o charakterze złośliwym należy kwalifikować według lp. 18a, zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego według lp. 6, a choroby zakaźne według lp. 17</p>	Prace narażające na systematyczną styczność zawodową z substancjami drażniącymi i uczulającymi
20	Żyłaki znacznego stopnia kończyn dolnych z utrzymującymi się rozległymi owrzodzeniami podudzi	Prace wykonywane w pozycji stojącej
21	Choroby tropikalne u marynarzy i innych osób przebywających służbowo w krajach tropikalnych	Praca w krajach tropikalnych